

HET VLAAMS BLOK EN DE HARDE AANPAK VAN CRIMINALITEIT

Sinds de oprichting van het Vlaams Blok in 1978 zijn criminaliteit en onveiligheid twee geprivilegieerde politieke thema's, waarrond het Vlaams Blok met succes campagne voert. Met betrekking tot deze thema's poogt deze extreem-rechtse partij sinds vorig jaar het sloganeske niveau te overschrijden. Met het oog op de komende verkiezingen werd dan ook een beleidsplan inzake de bestrijding van criminaliteit en onveiligheid uitgewerkt.

Op 25 april 1993 congresseerde het Vlaams Blok over een harde aanpak van criminaliteit. Vier werkgroepen verrichtten onder de leiding van Vlaams Blok-parlementairen voorbereidend werk rond een aantal thema's en legden hun teksten en resoluties ter discussie voor aan de congresdeelnemers. De thema's die de aandacht van de Vlaams Blok-militanten weerhielden, waren: de algemene grondslagen van het strafrecht (Karim Van Overmeire); drugs, onveiligheid en slachtofferhulp (Filip De Man); preventie (Jan Penris) en beschouwingen bij de straffen en strafvordering (Marijke Dillen, Marc Joris en Gerd Van Steenberge). Een congresboek over de voorgestelde harde aanpak van het Vlaams Blok werd uitgegeven.

In het kader van de komende gemeenteraadsverkiezingen stelden volksvertegenwoordiger Filip Dewinter en gepensioneerd politie-inspecteur Louis Anken in naam van het Vlaams Blok een veiligheidsplan voor Antwerpen op, dat in de vorm van een brochure werd uitgegeven met als titel 'Antwerpen, veilige stad'.

In deze documenten contrasteren het simplisme en de demagogie van de Vlaams Blok-analyse van de criminaliteits- en onveiligheidsproblematiek met hun uitgewerkte en gedetailleerde voorstellen inzake de criminaliteits- en onveiligheidsbestrijding.

Het Vlaams Blok-congres van vorig jaar was vooral gewijd aan straatcriminaliteit en drugsgebruik en -handel. Ook aan verschillende vormen van witteboordencriminaliteit werd aandacht besteed. Geweld en mishandeling in familiaal verband werden merkwaardig genoeg niet als verontrustende criminaliteitsvormen weerhouden. In het recente veiligheidsplan van Antwerpen zoeken we vergeefs naar een concretisering van het vorig jaar aangekondigde voornemen tot harde aanpak van witteboordencriminaliteit. Waarschijnlijk wou het Vlaams Blok het Antwerpse bedrijfsleven niet voor het hoofd stoten.

In deze documenten betoont het Vlaams Blok geen enkele interesse voor de diepere oorzaken van criminaliteit. Dit is stof voor doctoraatsverhandelingen en wetenschappelijke werken (een uitspraak die de laatste tijd meerdere politici in de mond nemen!).

Voor de vreemdelingen worden verantwoordelijk gesteld voor de stijgende criminaliteit en onveiligheidsgevoelens. Onder de vreemdelingen zijn vooral de Noordafrikanen en in mindere mate de Turken de 'nieuwe struikrovers'. Volgens het Vlaams Blok is deze criminele neiging niet te wijten aan raciale factoren maar

aan hun Islam-cultuur. Wetgeving die niet in overeenstemming met de regels van de Koran uitgevaardigd is, erkennen deze vreemdelingen immers niet.

Politiegegevens over daders van opgeloste criminele feiten worden aangehaald ter ondersteuning van hun standpunt (vooordeel is hier beter op zijn plaats) over het aandeel van vreemdelingen in de criminaliteit. 'Eigen volksgenoten' komen tot het plegen van straatcriminaliteit door een normvervaging, een heersende 'alles-kan-alles-mag'-mentaliteit en een steeds groter wordende tolerantie. Mei '68 wordt als de schuldige van deze ontwikkeling aangewezen. Door hun onvoldoende afschrikkend optreden dragen politie en justitie volgens het Vlaams Blok een grote verantwoordelijkheid in deze onrustbarende criminaliteitsontwikkelingen. De schuld voor dit falend optreden ligt volgens hen bij de overheid (vooral socialistische politici worden hier met de vinger gewezen), die het recht op veiligheid niet garandeert; bij de mei '68-ers die bij politie en justitie kaderfuncties vervullen en bij de 'criminofielen' (nieuwe Vlaams Blok-benaming voor progressieve criminologen).

De toegenomen criminaliteits- en onveiligheidsproblemen houden volgens het Vlaams Blok geen enkel verband met de economische omstandigheden.

In de Vlaams Blok-documenten vinden we met betrekking tot de subjectieve onveiligheidsgevoelens evenmin een analyse terug. Zij nemen een veralgemeend onveiligheidsgevoelen bij de bevolking voor waar aan.

Voor de bestrijding van de criminaliteit en onveiligheid verwacht het Vlaams Blok alle heil van een repressiever strafrecht, een eengemaakt, gemilitariseerd en gefederaliseerd politiekorps met meer personeel, bevoegdheden en middelen en van een magistratuur die zich minder 'criminofiel' en harder opstelt. In afwachting dat de overheid aan het 'eigen volk' hun recht op veiligheid ten volle waarborgt, blijft aan private bewakings- en beveiligingsmaatschappijen en aan burgerinitiatieven een belangrijke taak toebedeeld in de strijd tegen criminaliteit. Vanuit hun extreem-rechts volksnationalistische standpunt worden migranten en vreemdelingen van dit recht op veiligheid verstoken.

Het Vlaams Blok is voorstander van een totale herziening van het Strafwetboek en het Wetboek van Strafvordering, waarbij een strenge aanpak van de criminaliteit de leidraad vormt.

Verskillende voorstellen moeten het 'slappe' strafrecht 'sterk' maken. Het Vlaams Blok pleit voor het minder restrictief toepassen van de voorlopige hechtenis, het afschaffen van de voorwaardelijke invrijheidstelling, het beperken van de verzachtende omstandigheden, het voorzien van verzwarende omstandigheden die rekening houden met de persoon van het slachtoffer, het automatisch opleggen van de zwaarste strafmaatregelen bij herhaling, het verlengen van verjaringstermijnen...

Verskillende voorstellen van het Vlaams Blok (zoals de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor rechtspersonen inzake milieudelicten) moeten een strengere aanpak van verschillende vormen van witteboordencriminaliteit mogelijk maken.

De strafrechtelijke procedure dient versneld en doorzichtig gemaakt te worden.

Een specifiek jeugdstrafrecht met eigen straffen, aangepast aan de leeftijd, wordt noodzakelijk geacht. Het Vlaams Blok pleit voor de oprichting van een specifieke jeugdstrafinrichting.

Drughandelaren dienen zwaarder bestraft te worden. Verslaafden aan hard drugs moeten verplicht ontwennen in gesloten instellingen onder strenge medische begeleiding.

Het slachtoffer en niet de misdadiger moet voorrang krijgen in het strafrechtelijk beleid. Voorstellen tot verbetering van de rechtspositie van het slachtoffer en van de slachtofferhulp, zoals geformuleerd door een aantal leden van de redactie van *Panopticon*, worden overgenomen.

Tegelijkertijd met de strenge aanpak van de criminaliteit wil het Vlaams Blok aandacht besteden aan de reïntegratie van de misdadiger.

Volgens het Vlaams Blok moet dit 'sterk' strafrecht gehandhaafd worden door een 'sterke' politiemacht. Concreter betekent dit voor het Vlaams Blok een gemilitariseerde en gefederaliseerde eenheidspolitie die over meer personeel, middelen en bevoegdheden beschikt. Over deze plannen vernemen we meer in het recente veiligheidsplan voor Antwerpen. Bij de oprichting van een eenheidspolitie moet met volledig nieuwe structuren een nieuwe eengemaakte politiedienst in het leven geroepen worden. De gemeentepolitie mag hierbij niet opgeslorpt en geïntegreerd worden in de reeds bestaande rijkswachtstructuren. In deze toekomstvisie heeft de burgemeester geen zeggenschap meer over de politie. De eenheidspolitie zal alleen onder de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Zaken sorteren. In afwachting dat deze eenheidspolitie er komt, stellen Dewinter en Anken een reorganisatie van het Antwerps politiekorps voor. Het korps dient met minstens 400 nieuwe politiemensen aangevuld te worden. Het Vlaams Blok wil vooral meer politie-aanwezigheid op straat. Het grondgebied Antwerpen wordt in vier politiezones ingedeeld, die elk over een zone-commissariaat en over een aantal hulp-commissariaten dienen te beschikken. Ook moet iedere wijk over een wijkpost beschikken waar de wijkagenten werken. De politie-aanpak ten aanzien van misdadigers dient uiteraard hard te zijn. Merkwaardig genoeg wordt in het veiligheidsplan Antwerpen geen rol toebedeeld aan de Rijkswacht. De reorganisatie van het politiewerk in dit korps naar vormen van 'community-policing' boezemt Volksvertegenwoordiger Dewinter blijkbaar weinig vertrouwen in.

Het Vlaams Blok is verder voorstander van een streng seponeringsbeleid. De werking van de magistratuur moet gemoderniseerd worden. Volgens het Vlaams Blok heeft de maatschappij ook nood aan een nieuwe lichter strafrechters, die niet geperverteerd werden door de mei-68 'criminofilie' en bekwame juristen zijn die de belangen van het slachtoffer en de maatschappij hoger waarden dan hun huidige voorgangers en die misdaad niet toerekenen aan een zogezegd falend maatschappelijk bestel, maar wel aan de werkelijke verantwoordelijken, met name de misdadigers zelf.

Voor het Vlaams Blok werkt de gevangenis heilzaam. Zij stellen dan ook de bouw van vier nieuwe gevangenissen voor, een strengere gevangenisregime en een bewa-
pening van de gevangenisbewakers.

In afwachting dat de overheid in de zin van het Vlaams Blok de veiligheid van het 'eigen volk' waarborgt, wordt aan burger- en privé-initiatieven een bepaalde rol in het veiligheidsbeleid toebedeeld. Mensen dienen meer burgerzin aan de dag te leggen en bij slachtofferschap een grotere bereidheid te tonen om aangifte van het

misdrijf te doen. Het Vlaams Blok beveelt een B.T.W.-verlaging voor veiligheidsuitrusting en bewakingsdienstverlening aan. In gemeenten die ernstig getroffen worden door criminaliteit suggereert het Vlaams Blok de oprichting van waakzaamheidscomités.

Uit het uitgebreide pakket aan voorstellen, zijn er mijns inziens slechts enkele die kunnen ondersteund worden, nl. de beleidsvoorstellen inzake slachtoffers van criminaliteit en het inrichten van wijkposten in iedere stedelijke wijk, waardoor de politie beter bereikbaar en aanspreekbaar kan worden.

Het grootste gedeelte van dit veiligheidsplan trekt een streep door de talrijke hervormingen van het politie- en strafrechtssysteem die de laatste decennia vaak moeizaam zijn doorgevoerd en waaraan gedurende de laatste vijftien jaar medewerkers van dit tijdschrift op verschillende wijzen hebben bijgedragen.

De harde aanpak voorgestaan door het Vlaams Blok, geeft gestalte aan een autoritair strafrechtsbeleid, dat aanknoopt bij ideeën die in de jaren zeventig en tachtig in franstalige conservatieve rechtse kringen binnen de PSC en de PRL leefden en dat deze ideeën nog radicaliseert. Verschillende Vlaams Blok-voorstellen werden reeds in de jaren tachtig door premier Thatcher en president Reagan in een gespierd recht- en ordebeleid omgezet... en met weinig succes, want de straatcriminaliteit en de onveiligheidsgevoelens bleven toenemen.

Een veiligheidsbeleid dat vooral georiënteerd is op de verhoging van de afschrikwekkende werking van politie en justitie lost de criminaliteitsproblemen niet op die veroorzaakt worden door mensen die relationeel en maatschappelijk weinig te verliezen hebben. Evenmin worden hierdoor de onveiligheidsproblemen gereduceerd die fysiek en sociaal kwetsbare personen vandaag in onze samenleving ervaren.

Een veiligheidsbeleid dat niet kan voortbouwen op een beleid dat werkloosheid, armoede en huisvestingsproblemen en de daaruit voortkomende problemen van sociale ongelijkheid, marginaliteit, sociale uitsluiting en racisme krachtadig bestrijdt, is gedoemd tot beperkte effecten, ongewenste neveneffecten en vele mislukkingen. Met het 70-puntenprogramma inzake de vreemdelingenpopulatie en de neo-liberale economische politiek van het Vlaams Blok zijn de voorwaarden voor een succesvol veiligheidsbeleid zeker niet aanwezig.

De Nederlandse criminoloog Bonger parafraserend, die in 1935 het 'nieuwe' strafrecht in Nederland bekritiseerde, kunnen we stellen dat de harde aanpak inzake criminaliteit van het Vlaams Blok doet denken aan een automobilist die de remmen (politie en justitie) vast aanzet, doch de motor (de maatschappelijke oorzaken van criminaliteit en onveiligheidsgevoelens) laat lopen.

Patrick HEBBERECHT
14 juli 1994

Bibliografie

- BONGER, W.A., 'Het 'nieuwe' strafrecht', *Het Rechtsgeleerd Magazijn*, 1935, 54^e jg., p. 236-266. Herdruk: Amsterdam, Panholzer, 1978.
- *Congresbundel Vlaams Blok: Criminaliteit: harde aanpak*, 25 april 1993.
- DEWINTER, Filip & ANKEN, Louis, *Antwerpen, veilige stad. Vlaams Blok-veiligheidsplan voor Antwerpen*, Antwerpen, 1994.
- HEBBERECHT, P., *Onderzoek naar een globaal veiligheidsbeleid in stedelijke gemeenten met een grote concentratie aan migranten. Onderzoek verricht in opdracht van het Koninklijk Commissariaat voor het Migrantenbeleid*, Gent, 1993.